

בעזרת מלך יחיד א"ל חי העולמים

מבשרי אֶחָזָה

בית ספר לרפואה שלמה
על פי משנת הבעל שם טוב

עם מו"ר הרב סטבסקי ועם ד"ר חיים רוזנטל

מפגש כא | תורת הקריאות והיחס לתענוג

בעזרת מלך יחיד א"ל חי העולמים

"כַּאֲשֶׁר הִתְעַנוּג שְׁלוֹ מִתְקַן הוּא נִקְרָא צַדִּיק"

"הָאָדָם נִקְרָא צַדִּיק

בְּסוּד צַדִּיק יְסוּד עוֹלָם {משלי י כה},

כְּשֵׁיט לֹא תִעָנֹג גָּדוֹל בְּעֲבוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ,

כִּי מִבְּשָׂרֵי אַחֲזָה אֱלוֹהִים {איוב יט כו}":

[ספר כתר שם טוב ח"א תורה תח]

מִבְּשָׂרֵי
אַחֲזָה

בעזרת מלך יחיד א"ל חי העולמים

שלום בין הנשמה לגוף בבריאות הרוח הנפש והגוף

כלל גדול:

מאבקים בלתי פוסקים
בין הנשמה לגוף
מתישים את כוחות הנפש ואת הגוף.

שלום ותיאום בין הנשמה לגוף
מחזקים את כוחות הנפש והגוף.

מבשרי
אחזה

”כֹּאֲשֶׁר מִפְּרִיד גּוֹפּוֹ מִנְשָׁמְתּוֹ וְנִשְׁמָתוֹ מִגּוֹפּוֹ

—

הוא מְקוֹר הַמַּחֲלָה.”

באיזה אופנים הוא פירוד זה?

מבשרי
אחזה

בעזרת מלך יחיד א"ל חי העולמים

שאלות:

מי יצר לי את גופי?

למה משמש גופי?

לאיזו מטרה?

מבשרי
אחזה

בעזרת מלך יחיד א"ל חי העולמים

תשובת הבעש"ט: "ה גויף נבך א לדב קות הנשמה"

"לא נבך א ה גויף
כי אם שיהיה נמשך לדב קות אחר הנשמה,
לעשותו מחמר - צוה".
[ספר בעש"ט על התורה פר' מצורע ממ"ח אות יז-יח]

מבשרי
אחזה

השאלות המתבקשות מהנ"ל:

מי מנהיג את מי אצלי?

הנשמה את הגוף? הגוף את הנשמה?

פעם זו ופעם זה?

מבשרי
אחזה

עוד שאלות:

האם הגוף הוא אצלי אויב הנשמה?

האם ידיד?

האם שותף?

איך הייתי מגדיר את היחס שלי אל גופי?

מהו היחס ביניהם אצלי?

מבשרי
אחזרה

עוד שאלות:

מהו יחס הנשמה שלי לגופי?

מהו יחס גופי לנשמתי?

האם יש התאמה בין פעולות הנשמה

לבין פעולות הגוף אצלי?

האם יש תיאום ביניהם?

מבשרי
אחזה

בעזרת מלך יחיד א"ל חי העולמים

תשובות הבעש"ט:

תוֹרָה בְּרַיָּאָה

"תוֹרָה בְּרַיָּאָה

וּתְפִיסָה בְּרַיָּאָה שֶׁל הַמַּצְיָאוֹת וְשֶׁל עֲצָמוֹ
מִשְׁפִּיעָה עַל בְּרַיָּאוֹתוֹ".

"הַבְּרַיָּאוֹת נִמְדָּדֶת בֵּין הַשְּׂאָר

לְפִי יַחֲסֵהָ

לְנִשְׁמָתוֹ

לְכַחוֹת נַפְשׁוֹ

לְגוּפוֹ

וּבְיַחֲסֵהָ שֶׁבֵּין נִשְׁמָתוֹ לְגוּפוֹ

וּבְיַחֲסֵהָ כָּלֶם לְכַח הַתַּעֲנוּג".

מבשרי
אחזה

שאלות:

מי ברא לי את הנפש הבהמית שלי?
מי ברא לי את היצר של נפשי הבהמית?
למה משמש נפשי הבהמית?
האם הנפש הבהמית שלי כולה רעה?
למה משמש יצר הנפש הבהמית?
לאיזו מטרה?

מבשרי
אחזה

בעזרת מלך יחיד א"ל חי העולמים

תשובות הבעש"ט:

"אלהי"ם - גמטריא הטב"ע.

האלוקים הוא יוצר ומקיים הטבע.

חוקי האלוקים - הם חוקי הטבע,

חוקי הטבע - הם חוקי האלוקים,

ואין כל סתירה ביניהם,

אין מלחמה בין הבריאה לבין הבורא".

מבשרי
אחזה

שאלות:

האם הנפש הבהמית שלי היא אויבת הנשמה?

האם היצר שלי הוא אויב הנשמה?

האם ידיד?

האם שותף?

איך להתייחס אליו ומה לעשות איתו?

איך הייתי מגדיר את היחס שלי אל יצר הנפש הבהמית?

מבשרי
אחזקה

בעזרת מלך יחיד א"ל חי העולמים

תשובות הבעש"ט:

"נשמתי מייצגת אצלי את הבורא ב"ה,

וגופי את הבריאה אשר ברא.

הקשר ביניהם הוא שותפות

וייחוד הבורא ובריאיתו

הנקרא ייחוד הקדוש ברוך הוא ושכינתו".

מבשרי
אחזה

שאלות:

מי ברא את כוחות התענוג וההנאה?

מהי תכלית התענוג באדם ובעולם?

מאיפה בא התענוג?

לאיזו מטרה?

מבשרי
אחזה

תשובות הבעש"ט:

"הָאָדָם נִבְרָא לְהִתְעַנֵּג.

בְּחִירָתוֹ הִיא בְּמָה לְהִתְעַנֵּג וְכִיצַד :

לְהִתְעַנֵּג עַל ה' אוֹ מְשֻׁלּוּחָיו בַּבְּרִיאָה.

בְּחִירָה לְקֶשֶׁר תַּעֲנוּגוֹ בְּהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ, כָּל עֵנֶף שֶׁבַּבְּרִיאָה לְשֶׁרֶשׁוֹ יִתְבָּרֵךְ.

כֹּאֲשֶׁר הָאָדָם מִתְעַנֵּג - הוּא נִמְצָא בְּעוֹלָם הַתַּעֲנוּג

וּמִתְעַנֵּג עִם ה' בּוֹרְאוֹ יַחַד.

וְצָרִיד כָּל אָדָם לְהִיּוֹת תָּמִיד בְּתַעֲנוּג רוּחָנִי.

מִבְּשָׂרִי
אֶחָזֶה

וְגַם כְּשִׁיזְדַּמֵּן לוֹ תַעֲנוּגִים מִתַּעֲנוּגֵי הַזֶּמֶן כִּמוֹ שֶׁבַת וַיּוֹם טוֹב, יִהְיֶה דְּבוּק
בְּתַעֲנוּג רוּחָנִי שֶׁבַדְבָּר הַהוּא שֶׁהוּא הַחַיּוּת שֶׁל הַדְּבָר וְלֹא לְחֻמְרֵי הַדְּבָר.
שֶׁעַל יְדֵי שֶׁהוּא דְּבוּק בְּתַעֲנוּג רוּחָנִי – נִזְכָּר אֶצֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שֶׁגַּם הוּא
יִתְבָּרַךְ שֶׁמוֹ דְּבוּק בְּתַעֲנוּג רוּחָנִי שְׂאִין אָנוּ יְכוּלִין לְהַשְׁיִגּוֹ.
וְצָרִיד לְהַגְבִּיר תַּעֲנוּג הָרוּחָנִי עַל תַּאֲוֹת הַגִּשְׁמִי,
וּמִזֶּה יִהְיֶה לוֹ יוֹתֵר כֹּחַ מִרוּחְנִיּוֹת הַמַּאֲכָל.
וְזֶהוּ [שִׁיר הַשִּׁירִים ז ז]: מָה יָפִית וּמָה נְעֻמָּת אֶהְבָּה בְּתַעֲנוּגִים".
[ספר כתר שם טוב ח"ב תורה יט ע"ב]

מבשרי
אחזה

בעזרת מלך יחיד א"ל חי העולמים

עוד תשובות הבעש"ט:

"על ידי התענוג - מפריד עצמו מן הפסלות".

[ספר כתר שם טוב ח"ב תורה רנו]

מבשרי
אחזה

מפגש כא | תורת הקריאות והיחס לתענוג

יח

בית ספר לרפואה שלמה על פי משנת הבעל שם טוב

שאלות:

מהו היחס שלי לנושא התענוג?

האם טוב להנות?

האם מותר להנות?

האם אסור להנות?

האם יש לי רגשות אשמה כאשר אני נהנה?

האם אני שמח כאשר אני נהנה?

האם הבורא רוצה שאני אאנה ואתענג?

איד?

מבשרי
אחזה

בעזרת מלך יחיד א"ל חי העולמים

תשובות הבעש"ט:

"כְּשֵׁישׁ לוֹ תַעֲנוּג מַעְבוֹדַת הַבּוֹרָא
יוֹתֵר מִכָּל הַתַּעֲנוּגִים - מִן הַגִּשְׁמִי יָבִין הַתַּעֲנוּג הָרוּחָנִי.
כְּשֶׁמִּדְבַּק עֲצָמוֹ בְּאַחַדוֹת אוֹרוֹ יִתְבָּרֵךְ שְׁמוֹ –
[הוא] שָׁרֵשׁ כָּל הַשְׁמָחָה וְהַתַּעֲנוּג,
שֶׁבָּא לְאוֹר עֲלִיוֹן וְתַעֲנוּג וְחַיּוֹת אֱלֹהוֹת".
[ספר בעש"ט עה"ת פר' בראשית ממ"ח אות נא]

מבשרי
אחזה

בעזרת מלך יחיד א"ל חי העולמים

תשובות הבעש"ט: מהו תענוג טוב ובריא ומתוקן

"להתענג על ה'

כְּאוֹתוֹ הַתַּעֲנוּג וְהַדְּבָקוּת שֶׁמִּשְׁיֵג בְּגִשְׁמִי הַיּוֹתֵר דְּבוּק אֵלָיו".
דהיינו: כפי שאנו נהנה מטעם מאכל טוב – כן עלי להקיש
ולמשוך עצמי להנאת לימוד טוב ותפילה טובה ומצווה טובה.
ועוד יותר: "וְצָרִיד לְהִגָּבִיר תַּעֲנוּג הַרוּחָנִי עַל תַּאֲוֹת הַגִּשְׁמִי".

מבשרי
אחזה

בעזרת מלך יחיד א"ל חי העולמים

שאלות:

אם "האדם נברא להתענג"

מהו ההבדל בין צדיק לרשע?

הרי שניהם נבראו להתענג ושניהם נהנים.

מבשרי
אחזה

בעזרת מלך יחיד א'ל חי העולמים

תשובות הבעש"ט:

"האדם נקרא צדיק

בסוד {משלי י כה} : צדיק יסוד עולם

כשיש לו תענוג גדול בעבודת השם יתברך".

עבודתנו היא להתאמץ ולחזק את עצמנו בכך

שכל תענוג והנאה שלנו יהיו מצד הטהרה והקדושה

גם בדברים הגשמיים כאכילה וכדו',

וכל הנאה תהיה בחיבור עם הבורא

שע"י זה אנו מחברים את הבריאה לבורא.

מבשרי
אחזה

בעזרת מלך יחיד א'ל חי העולמים

תשובות הבעש"ט: מהו תענוג טוב ובריא ומתוקן

"צדיק הוא זה שמתענג מענייני קדושה ורוחניות.

צדיק הוא זה שאצלו הנשמה והגוף עשו שלום ביניהם ואינם נלחמים זה בזה עוד".
דהיינו שהגוף במקום להילחם בנשמה – הצטרף אליה ועובדים ביחד ומתענגים ביחד
בעבודת הבורא ובדבקותו. וע"י זה שאינם עסוקים כל היום בלהילחם זה בזה ואינם
שחוקים בקרבות ומלחמות ביניהם, פעם זה קם וזה נופל ופעם וכו' – משתחרר
ומתפנה כח רב לעבוד את השי"ת בשמחה ובטוב לבב בתענוג גדול.

ועל כן עיקר החינוך אצל מורנו הבעש"ט הוא "לחנך את ישראל לתענוג מקדושה".

מבשרי
אחזה

תשובות הבעש"ט: מהו תענוג טוב ובריא ומתוקן

"יְהִיָּה דְּבוּק בְּתַעֲנוּג רוּחָנִי שֶׁבְּדָבָר הַהוּא

שֶׁהוּא הַחַיּוּת שֶׁל הַדָּבָר.

ע"י שֶׁהוּא דְּבוּק בְּתַעֲנוּג רוּחָנִי – נִזְכֵּר אֶצֶל הַשֵּׁם וְתִבְרָךְ."

כלומר : אופן התענוג המתוקן הוא

שכאשר אני נהנה מכל דבר גשמי או רוחני – אני זוכר בציור
המחשבה והנשמה את מקור החיות הנותן לי את הנאת הדבר
וע"י זה אני נהנה עמו ביחד.

מבשרי
אחזה

בעזרת מלך יחיד א"ל חי העולמים

תשובות הבעש"ט: מהו תענוג טוב ובריא ומתוקן

מבשרי
אחזה

”יְהִיָּה בְּתַעֲנוּג רוּחָנִי שְׁבַדְבָּר”

”וְהַחֲכַם מִתְדַבֵּק בְּאַהֲבַת וִירְאַת הַבּוֹרָא יִתְבָּרֵךְ - וּבְזֶה מַעֲלָה נִיצוּצֵי הַחַיּוֹת שֶׁבְּתוֹךְ הַמַּחְשָׁבָה הַהוּא. וְאוֹמֵר בְּלִבּוֹ: מַה לִּי לִדְבֹק בְּחִמְרֵי הַדְּבָר? מוּטָב אֲדַבֵּק בְּחַיּוֹתָיו, שֶׁהוּא כָח מַכּוּחַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, שֶׁהוּא הַחֲכָמָה. וְכֵן בְּאַכִּילָה וּשְׂאָר תַּעֲנוּגִים מִתַּעֲנוּגֵי הַזֶּמֶן, כְּמוֹ בְּשִׁבְת וְיָמִים טוֹבִים, יְהִיָּה בְּתַעֲנוּג רוּחָנִי שְׁבַדְבָּר הַהוּא שֶׁהוּא הַחַיּוֹת שֶׁל הַדְּבָר, וְלֹא לְחִמְרֵי הַדְּבָר, שֶׁעַל יְדֵי שֶׁהוּא דְּבוּק בְּתַעֲנוּג רוּחָנִי - נִזְכָּר אֶצֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, שֶׁגַּם הוּא יִתְבָּרֵךְ דְּבוּק בְּתַעֲנוּג רוּחָנִי שְׂאִין אֲנַחְנוּ יְכוּלִין לְהַשִּׁיגוֹ. וְכֵן אִם רוֹאֶה אֹו אוֹכֵל דְּבָר שֶׁיֵּשׁ לוֹ תַּעֲנוּג מִמֶּנּוּ, יַחֲשֹׁב: הֲלֹא זֶה חֶלֶק מַעֲוֹלָם הַתַּעֲנוּג. וְיִרְאֶה מְאֹד שֶׁלֹּא יִגָּשֶׁם הַתַּעֲנוּג הַהוּא. כִּי אַז תַּתַּעֲנוּג עַל יְהוָה {יִשְׁעִיָּה נח יד}, כְּבִיכּוֹל: לְמַעַל בְּהַשֵּׁם. אֵלֶּא: יִשּׁוּם כָּל עֲצָמוֹתָיו אֶל הַתַּעֲנוּג הַהוּא. כִּי הֲלֹא הוּא חֶלֶק מַעֲוֹלָם הַתַּעֲנוּג - וְיִבֹּא הוּא אֶל עוֹלָם הַתַּעֲנוּג. וְהוּא יוֹשֵׁב כָּאֵן וְאוֹכֵל - וְהוּא בְּעוֹלָם הַתַּעֲנוּג. וְכִשְׁצָרִיד עוֹשֶׂה תַּעֲנוּג לְעַצְמוֹ - מִבִּיא תַּעֲנוּג שֶׁל הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ בְּכָל הָעוֹלָמוֹת.

וְיְהִיָּה תָמִיד בְּשִׁמְחָה. וְיַחֲשֹׁב וְיִאֱמִין בְּאַמוּנָה שְׁלֵמָה: שֶׁהַשְׂכִּינָה אֶצְלוֹ, וְשׁוֹמֶרֶת אוֹתוֹ. וְהוּא בְּבוֹרָא יִתְבָּרֵךְ - וְהַבּוֹרָא יִתְבָּרֵךְ בּוֹ בְּכָל אֲבָרָיו וְרוּחוֹתָיו. וְהוּא מְסַתְּכָל עַל הַבּוֹרָא יִתְבָּרֵךְ - וְהַבּוֹרָא יִתְבָּרֵךְ מְסַתְּכָל בּוֹ.”

[ספר כתר שם טוב ח"ב תורה שצה וס' צוואות מריב"ש טוב שער עח וקכנ]

מבשרי
אחזה

בעזרת מלך יחיד א"ל חי העולמים

תשובות הבעש"ט: מהו תענוג טוב ובריא ומתוקן

"מביא תענוג של השם יתברך בכל העולמות"

"וכן אם רואה או אוכל דבר שיש לו תענוג ממנו, יחשב: הלא זה חלק מעולם התענוג.

ויראה מאד שלא יגשם התענוג ההוא.

כי אז תתענג על יהו"ה {ישעיה נח יד}, כביכול: למעלה בהשם.

אלא: ישום כל עצמותו אל התענוג ההוא.

כי הלא הוא חלק מעולם התענוג - ויבא הוא אל עולם התענוג.

והוא יושב כאן ואוכל - והוא בעולם התענוג.

וכשצריך עושה תענוג לעצמו – מביא תענוג של השם יתברך בכל העולמות."

[ספר צוואות מריב"ש טוב שער עה הנהגות יג-יט]

מבשרי
אחזה

בעזרת מלך יחיד א"ל חי העולמים

תשובות הבעש"ט: מהו תענוג טוב ובריא ומתוקן

"אם רואה או אוכל דבר שיש לו תענוג ממנו,
יחשב בלבו:

הלא זה חלק מעולם התענוג.

ויראה מאד שלא יגשם התענוג ההוא

אלא יבא גם הוא אל עולם התענוג.

נמצא: הוא יושב כאן ואוכל בעולם התענוג של השם יתברך".

[ספר כתר שם טוב ח"ב תורה רמא]

מבשרי
אחזה

בעזרת מלך יחיד א'ל חי העולמים

תשובות הבעש"ט: מהו תענוג טוב ובריא ומתוקן

"כְּשִׂישְׂרָאֵל שְׂרוּיִים בְּתַעֲנוּג יֵשׁ לוֹ יִתְבָּרֵךְ תַּעֲנוּג"

"וְכֵן בְּאֲכִילָה וּשְׁתִּיָּה: כְּשֶׁנִּלְד בּוֹ אֶהְבֶּה - אֲזִי לֹקֵחַ הַתַּעֲנוּג שֶׁהִיא מֵאֲכִילָה

וּשְׁתִּיָּה זֶה - וּמַעֲלָה אוֹתוֹ הַתַּעֲנוּג לְבוֹרֵא יִתְבָּרֵךְ.

כֵּן כְּשִׂישְׂרָאֵל שְׂרוּיִים בְּתַעֲנוּג - יֵשׁ לוֹ יִתְבָּרֵךְ תַּעֲנוּג.

וְגַם לְכַאוֹרָה קָשָׁה: מֵהַ הִנָּאָה יֵשׁ לְנִשְׁמָה יִתְיָרָה בְּתַעֲנוּג אֲכִילָה וּשְׁתִּיָּה?

וְלִפִּי הַמַּשָּׁל הַזֶּה, אֲתִי שְׁפִיר: שֶׁהַנִּשְׁמָה יִתְיָרָה יֵשׁ לָהּ גַם כֵּן תַּעֲנוּג זֶה. ו

צָרִיד לְהַגְבִּיר תַּעֲנוּג הָרוּחָנִי עַל תַּאֲוֹת הַגִּשְׁמִי,

וּמִזֶּה יִהְיֶה לוֹ יוֹתֵר כָּח מִרוּחָנִיּוֹת הַמַּאֲכָל. וְזֶהוּ: מֵהַ יִפִּית וּמֵהַ נֶעֱמָת אֶהְבֶּה

בְּתַעֲנוּגִים {שִׁיר הַשִּׁירִים ז' ז'}, פִּרוּשׁ: שְׁיִהְיֶה לָּךְ אֶהְבֶּה בְּתַעֲנוּגִים."

[ספר כתר שם טוב ח"ב תורה שלו ושטו]

מבשרי
אחזה

בעזרת מלך יחיד א"ל חי העולמים

תשובות הבעש"ט: מהו תענוג טוב ובריא ומתוקן

"המתענג מן הקדשה נקרא גאול. כל המענג את השבת - נותנין לו נחלה בלא מצרים וגו' {שבת קיח ע"א}.
ועקר העבודה הוא בתענוג. וזה טעם {ישעיה נח יד} : אז תתענג על יהוה - והרכבתיך על במותי ארץ,
והאכלתיך נחלת יעקב אביך. רצונו : שמה שאתה מתענג יהיה תענוגך על יהוה - כרצון האב בתענוג בנו,
והרצון ההוא – הוא עצם ודאי בחפץ הוי"ה, רעותא דלבא ותענוג הקדוש.
ועל כן אמר הקדוש ברוך הוא {נחמיה ח} : לכו אכלו משמנים ושתו ממתקים ושלחו מנות לאין נכון לו - כי
קדוש היום לאדנינו, ואל תעצבו - כי חדות הוי"ה היא מעזכם.
שיהיה הלואה לענג הגוף בשביל הנשמה, כי הנשמה חלק אלו"ה מפעל ונחלת שדי"י ממרמים {משלי לא ב}.
כי כל המתענג מקדשה ורוחניות על הוי"ה יתברך שמו – תקן הכל, כי לא יוכל להפריד מהתענג על הוי"ה".
[ספר עמוד התפילה ח"ב אות לה]

מבשרי
אחזה

בעזרת מלך יחיד א"ל חי העולמים

תשובות הבעש"ט: מהו תענוג טוב ובריא ומתוקן

"המתענג מן הקדושה - נקרא גאול".

דהיינו שיש לי לשמוח ולשמח את עצמי

כאשר אני נהנה מדבר קדושה,

כי אז אני נקרא גאול הי".

מבשרי
אחזה

פְּלִי יָם :

"הָאָדָם נִבְרָא לְהִתְעַנֵּג."

"עַל יְדֵי תַעֲנוּג - מִפְּרִיד עֲצָמוֹ מִן הַפְּסֻלֹת."

"הַמִּתְעַנֵּג מִן הַקְדוּשָׁה נִקְרָא גָאוֹל."

"יִהְיֶה בְּתַעֲנוּג רוּחָנִי שְׂבֻדָּבָר."

"הַבְּרִיאוֹת וְהַחֲלִי הֵם גַּם עַל פִּי יַחֲסֹו שֶׁל הָאָדָם לְתַעֲנוּג."

מִבְּשָׂרִי
אֶחָזֶה

מסקנות:

יחס הנשמה שלי לגוף שלי

קובע את רמת בריאותי הגשמית.

יחס הגוף שלי לנשמה שלי

קובע את רמת בריאותי הנפשית.

רמת השותפות והתיאום בין נשמתי לגופי

קובע את רמת בריאותי הרוחנית.

מבשרי
אחזרה

בעזרת מלך יחיד א"ל חי העולמים

תשובות הבעש"ט:

"הבְּרִיאוֹת נִפְרָת בְּיַחְסוֹ הַבְּרִיא אֶל הַתַּעֲנוּג וְאֶל הַקְּשִׁי".

[ספר בעש"ט עה"ת פר' נח אות לא ושם פר' לך לך ממ"ח אות מ]

מִבְּשָׂרִי
אֶחָזֶה

בעזרת מלך יחיד א'ל חי העולמים

להזכיר לעצמי:

היחס שלי לנושא התענוג וההנאה
קובע את רמת בריאותי הכללית.

מבשרי
אחזה

תשובות רפואה ע"י חיבור הגוף לנשמה והנשמה לגוף

"גוף חלש – נשמה חלשה"

"טוב יותר לעבד השם ונתברך בשמחה בלי סגופים.

כאשר גופו חולה – גם הנשמה נחלשת, ואינו יכל להתפלל כראוי, אף על פי שהוא נקי מעברות. לכן, צריך האדם לשמר בריאות גופו מאד על כרחו. ובעונותינו הרבים נתגברה החלשה מאד בעולם, גם הוא דרך מסכן מאד. כי יש כמה רופאים הנותנים רפואות על ידי משקה מר. אך זה הרופא יותר טוב: שנותן רפואה על ידי משקה מתוק מדבש והוא ענין הנ"ל. כי על ידי תענית וסגופים גובר העצבות, ומלמד חוב על בני עולם שאינם עושים כמעשיו ומניחין חיי עולם וכו', והוא **רפואה על ידי מים מרים**. והנמשל: זה שעל ידי סגופים - נעשה מר ואכזרי לחיב העולם. מה שאין כן בבחינה ב': על ידי מחשבה טובה - מזכה ומלמד זכות על בני עולם. כי יש רפואות המרפאים על ידי משקה מתוק, שידע שהשם נתברך הוא בכל דבר פרטי - אז הוא **רפואה מתוקה** בלי שום סגוף ויערב לו ויבשם לו. שיש צדיקים שמרפאים רפואות הנפש על ידי תענית וסגופים שנמשל למרור. ויש צדיקים שעבודתם על ידי אכילה ושתיה, ודרך זה יותר גבוה.

מבשרי
אחזה

כִּי כִּשְׁהוּא בַּמִּדְרָגָה זֶה לַעֲסֹק בַּתּוֹרָה וּבַתְּפִלָּה וְצוּם וְשִׁק וּבְכִי, וְאַחֵר כָּךְ
כְּשִׁיוֹצֵא לְאֹוִיר הָעוֹלָם וְרוֹאֶה בְּנִי אָדָם שְׂאִין נוֹהֲגִין כָּךְ - מְעוֹרֵר דִּין עֲלֵיהֶם, מֶה
שְׂאִין כֵּן שְׂיוֹכֵל לְהִיּוֹת מְעַרְב עִם הַבְּרִיּוֹת וּלְיַחֵד יְחֻדִּים בְּסִפּוּרֵי דְבָרִים עִמָּהֶם
וּשְׂאֵר עֲסָקִים שְׂיוֹדֵעַ בְּכָל דְּרָכֶיךָ דַּעְהוּ {משלי גו} לֹא לִבָּד בְּעֲסָקוֹ בַּתּוֹרָה וּבַתְּפִלָּה.
אִם כֵּן יוֹכֵל לְהִיּוֹת שְׂגֵם בְּנִי עוֹלָם, גַּם בְּעֲסָקָם בְּחַיֵּי שְׂעָה אֵינָם מְנִיחִין חַיֵּי עוֹלָם,
לְהִיּוֹת מִחֲשַׁבְתָּם דְּבוּקָה בּוֹ יִתְבָּרֵךְ שְׂמוֹ כָּמֹהוּ, וְיוֹכֵל לְדוֹנָם לְכַף זְכוּת עַל דְּרָךְ
זֶה גַּם כֵּן. מֶה שְׂאִין כֵּן כִּשְׁהוּא אֵינוֹ בַּמִּדְרָגָה הַזֹּאת, אֵינוֹ יָכוֹל לְדוֹן הָעוֹלָם לְכַף
זְכוּת עַל מִדְרָגָה שְׁהוּא אֵינָנוּ בּוֹ.

הַעֲקָר לְהַסִּיר הָעֲצָבוֹת וְלֶאֱחֹז בְּשִׂמְחָה. לַעֲבֹד הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ בְּשִׂמְחָה וּלְהַרְחִיק
סְגוּפִים וְעֲצָבוֹת".

[ספר צוואות מריב"ש טוב שער מח הנהגה ב' וס' בעש"ט עה"ת פר' משפטים ממ"ח אות יב ושם פר'
ניצבים ממ"ח אות י']

מבשרי
אחזה

בעזרת מלך יחיד א'ל חי העולמים

תורת התענוג של מורנו הבעש"ט:

דעה רווחת בנושא היא שהגוף הוא רע
ולכן צריך כמה שיותר לכווץ ולדכא אותו
ולהפרידו מהנשמה והרוחניות,
שמה הגוף יקלקל את הנשמה או יסתיר אותה,
ולכן אסור לאדם ליהנות, וכל הנאה מסוכנת היא.

עפ"י מורנו הבעש"ט אין גישה זאת דעת תורה כלל וכלל,
ולא זו בלבד שאין בה בכדי לתקן את האדם ואת תאוותיו
הרעות אלא שגישה רעה ושקרית זאת עלולה גם לגרום לנתק
מסוכן בין הנשמה לכוחות הנפש, ובין הנשמה לגוף, ובין כל
חלקי נפשו וגופו, ובין האדם לבוראו מקור חיותו רח"ל.

מבשרי
אחזה

על פי משנתו של מורנו הבעש"ט, צדיק האמתי אינו מי שמכווץ את הגוף ומסגפו, אלא הצדיק האמתי הוא זה שאצלו ההנשמה והגוף עשו שלום ביניהם, "כַּאֲשֶׁר הִנְשָׁמָה וְהַגּוּף בְּשָׁלוֹם וּבְרָצוֹן אֶחָד וְעוֹבְדִים לְאוֹתוֹ בּוֹרָא אֶחָד יִתְבָּרֵךְ יְחִידִיו", כדוגמת דוד המלך וכל שבעת הרועים המייצגים את היהודי הבריא, יהודי חזק הלומד והעובד ומלמד ופוסק ושר ומנגן להבורא ועובד את ה' בכל האופנים ומקדש את כל כוחות החיים ומחברם לבורא יתברך, "בְּכָל דְּרָכָיֶךָ דַּעְהוּ וְהוּא יִישֹׁר אַרְחֶיךָ" {משלי ג ו}.

הבעש"ט מבשר כי תקופת דמות "הצדיק המסכן" הסתיימה ומכאן מתחילה תקופת דמות הצדיק הבריא והמקדש את הבריאה כולה להבורא ב"ה.

מבשרי
אחזה

כאשר אין האדם מסוגל לחוש קדושה בגופו, סימן הוא כי
למעשה נשאר הגוף מחוץ לעבודת ה'.
ומצב זה הוא שלב ביניים ואין זו עבודת ה' בשלמות,
ועדיין כל הבניין הרוחני שלו בסכנה מאחר שכל עוד לא חיברנו
את הגוף בעבודת המצוות והתפילה ולימוד התורה בתענוג
הרוחני הוא יבקש תענוגות ממקום אחר.
אך כאשר האדם מצרף את הגוף לקדושה ע"י תנועות אברי
הגוף במצוות התורה האלוקות והנשמתיות,
בכך הוא זוכה להארה רוחנית ולקדושה להתענג על ה'
ומקנה לגופו טבע חדש ומנציח את יסודות הבניין הרוחני שלו,
שהרי כאשר אדם נהנה מדבר מה אינו עוזבו

מבשרי
אחזה

הַתַּעֲנוּג וְהַבְּרִיאוֹת

בזמן הגלות, לפני הגעתו של מורנו רבי ישראל בעל שם טוב הקדוש זיע"א סברו עובדי ה' כי על מנת לגלות רוחניותם עליהם תחילה להחליש את הגשמיות. ע"כ שקועים הם תמיד במלחמה קשה בין נטיית הנשמה לבין נטית הגוף. הגעתו של מורנו רבי ישראל בעש"ט הביאה לעולם היהודי הנהגה שונה בתכלית: יש לפעול **הכנעת** הגוף למצוות ה' ולא שבירתו וביטולו, וכן **הבדלת** הרוח מהגוף לזמנים מיוחדים ולא ניתוקה מהגוף, וכן **המתקת** הקשר בין כל כוחות האדם עד שהנשמה והגוף כורתים ברית שלום ביניהם לעבוד יחד בקיום רצון השי"ת בעולם. וכיוון שמאז הגעתו החל **שלב ההמתקה והצטרפות הגוף לכוחות הנפש ולנשמה בעבודת ה'**, ע"כ קבע כי "צדיק הוא זה שמתענג בענייני קדושה ורוחניות". כלומר שהצדיק משך את כל כח התענוג שבו לצד הקדושה. וכן:

מבשרי
אחזה

בעזרת מלך יחיד א'ל חי העולמים

"צדיק הוא זה שאצלו הנשמה והגוף עשו שלום ביניהם ואינם נלחמים זה בזה עוד". דהיינו שהגוף במקום להילחם בנשמה – הצטרף אליה ועובדים ביחד ומתענגים ביחד בעבודת הבורא יתברך ובדבקותו.

וע"י זה שאינם עסוקים כל היום בלהילחם זה בזה ואינם שחוקים בקרבות ומלחמות ביניהם, פעם זה קם וזה נופל ופעם וכו' – משתחרר ומתפנה כח רב לעבוד את השי"ת בשמחה ובטוב לבב מרוב כל בתענוג גדול.

ועל כן עיקר החינוך אצל מורנו הבעש"ט הוא "לחנך את ישראל לתענוג מקדושה".

לצורך זאת, מדריך אותנו רבי ישראל בעש"ט לעבור ממגמת המלחמה ומידת הדין למגמת האהבה ומידת הרחמים.

ומונה ג' סוגי אהבה : אהבת הבורא, אהבת התורה, ואהבת ישראל,

וע"י זה נפעלת המתקת הגשמיות הפועלת הצטרפות לנשמה ודבקות ה' ותענוג דקדושה, וע"כ אין עוד צורך בסיגופים הפועלים הכנעות והבדלות,

מאחר שכעת הוא פועל בנפשו ההמתקה ע"י שהנשמה והגוף פועלים ביחד בנפש ובעולם, ואין עוד הפרדה בין רוחניות וגשמיות בעבודה, אלא הכל לה' בלתי לה' לבדו.

מבשרי
אחזה

בעזרת מלך יחיד א"ל חי העולמים

והסיבה הפנימית לכך הוא שמן השמים פסקו שצריך להתכונן ולהכשיר הדורות לגאולה, ולעבור מהנהגה של יראה לבד להנהגה של אהבה עם יראה, כפי שהיה בארץ הקודש בזמן בית המקדש ולא בזמני חושך הגלות תחת שלטון זר באווירה של עבודת אלילים.

וכל זה קשור לדור ולתיקון הדור.
כי הרי הופעת נשמות הצדיקים הגדולים היא לדור מסוים דווקא ולא בדור שלפניו או שלאחריו – הוא בהשגחת הבורא ב"ה "לתקן עולם במלכות שדי"י".

מכאן שפועלו ומשנתו של מורנו הבעש"ט הוא לא רק לדור הופעתו אלא לכל הדורות עד ביאת גואל צדק והגאולה השלמה ברחמים, אלא שתחילת ביאתו לעולם היה לפי הדור שבו הוא הופיע, ומאז החלה הנהגת ג' האהבות ומידת הרחמים בחינוך הדורות בהמתקות ע"י תיקון התענוג.

מבשרי
אחזה

בעזרת מלך יחיד א'ל חי העולמים

כאשר אנו מתבוננים בדמות הצדיקים במשך הדורות מאז חורבן הבית, הנה מופיע לעינינו סוג חדש של צדיק שלא מופיע בשום מקום בתורה שבכתב. הצדיק של ימות הגלות עד הופעתו של מורנו הבעל שם טוב הינו סוג של צדיק עם מעט גוף והרבה נשמה, וככל שהוא יותר מסכן הוא יותר צדיק וקדוש מעונה, וככל שהוא יותר מעונה הוא יותר צדיק.

בעקבות הגלות הצטמצמו הכוחות והתרחקנו מלעבוד את ה' בשמחה, ואין האדם משתמש בכל הכוחות שהבורא ב"ה נתן לו על מנת לפרסם את שמו בעולם ולחבר את הבריאה לבורא ב"ה ולגלות את הבורא יתברך בתוך הבריאה. במקום זאת, הופקר העולם הגשמי לגמרי והעבודה מתרכזת ומכונסת בד' אמות של בית המדרש הרחוק מהרחוב, מהטבע, מהעולם, ומשם יבקע אור זעיר אל העולם אי"ה. והעולם החיצוני והכללי הנו דבר זר ומאיים, ויש להיזהר מפניו. ואותו צדיק הספון בתוך בית המדרש הוא הרבה נשמה ומעט גוף, ולרוב הוא מסכן ושמח בייסורים וסובל ומתכנס בתוך עצמו וכמעט ואינו פועל בעולם.

מבשרי
אחזה

בעזרת מלך יחיד א'ל חי העולמים

האם דמות זו של צדיק היא כדמות אברהם יצחק ויעקב אבותינו הקדושים ע"ה?

האם כך היה משה רבינו?

האם כך נהג ופעל דוד המלך?

האם זו הדמות של הצדיק לפי תורתנו מסיני?

רועי צאן היו אבותינו. בגשמיות וברוחניות.

ולא היו אצלם מושגים אלה כלל ולא הפרש והבדל בין "רוחניות" ו"גשמיות"

כי אם הויה אחת בפני הבורא ב"ה.

באחיזתם בארץ הקודש וברעיית בני אדם באמונת אלוקים ובשלילת האלילות.

מבשרי
אחזה

בעזרת מלך יחיד א'ל חי העולמים

כאשר מתבוננים בדמות שבעת הרועים הקדושים ושאר נביאי ישראל מנהיגי האומה הישראלית
האמיתית והמקורית,

הנה רואים בכל אחד בהם יהודי קדוש, בריא וחזק, שמח, גיבור, עשיר וחכם ועומד לפני הבורא
ב"ה ועובד אותו בתענוג ובניסיונות, ועובדים אותו יתברך בבית המקדש נוכח פני ה', לא באופן ספרותי
מופשט כי אם **באופן ממשי עם כל הנפש והגוף יחדיו**.

בלא הפרדת הגוף מהנפש ומהנשמה.

וכאשר ח"ו ה"חטא גורם" {תענית כג ע"א} הוא מתקן ע"י קורבן וע"י **אכילת** הקורבן {פסחים נט
ע"ב}: "שהכהנים **אוכלים** ובעלים מתכפרין",

והכפרה היא ע"י אכילה ולא ע"י תענית, ע"י חיבור לחיים ולא ע"י ניתוק, אוכלים בשמחה אצל
שולחן אביהם המלך {שמות כד יא}: "וַיַּחֲזֹז אֶת הָאֱלֹהִים וַיֹּאכְלוּ וַיִּשְׁתּוּ", "צַדִּיקִים יוֹשְׁבִים וְעִטְרוֹתֵיהֶם
בְּרֹאשֵׁיהֶם וְנִהְנִין מִזֵּיו הַשְּׂכִינָה, שְׁנֶאֱמַר: וַיַּחֲזֹז אֶת הָאֱלֹהִים וַיֹּאכְלוּ וַיִּשְׁתּוּ" {ברכות יז ע"א}.
צדיקי עולם מלפני הגלות יתייחסו לחומר ולגשמיות כעל כלים לגילוי של הבורא יתברך בתוך
העולם ולא כאיום ודבר זר,

שהרי העולם הגשמי הוא של הקב"ה ותפקידנו לחבר אותו אל הבורא ב"ה ולא להשתמש בו בלעדיו.

מבשרי
אחזה

בעזרת מלך יחיד א'ל חי העולמים

יחסם של צדיקי עולם אל העולם הזה וחומר הגשמיות
הוא כיחסם לכל ענייני החיצוניות שעל ישראל לכבוש
לעבודתו יתברך,
"לְתֵקֶן עוֹלָם בְּמַלְכוּת שְׁדִי"י".
וכאשר סובלים ומקבלים ייסורים מאותו המתח
והבירור הקיים בין הנשמה לגוף עד שקונים את
ההשתוות וההמתקה,
הנה צדיקי עולם מקבלים בהכנעה
ומפתחים תענוג גם מקושי העבודה.
והוא על דרך הכנעה הבדלה והמתקה.

מבשרי
אחזה

חינוך עצמי להתענג מקדשה ורוחניות

עיקר משנתו של **מרן הבעש"ט** לתיקון כוחות הנפש עומדת על קידוש הרצון והתענוג, והם שני כוחות המושלים בעולם המחשבה והרגש והדיבור והמעשה ומכוונים את הנהגתם. ע"כ אין מרן הבעש"ט מציע להילחם נגד כוחות הנפש הנפולים, שהרי דבר זה ידכא את האדם עצמו ויתיש את כוחותיו.

ואדרבא: מלחמה זו תיתן עוד כוח ונוכחות ונפח לכוחות הנפולים. לכן משנתו בנידון היא: **חינוך והדרכה להקניית תענוג מן הקדושה ולהעלאת התענוג אל שורשו**. כי העלאת ותיקון הרצונות והמחשבות נפעל ע"י דבקות הרצון להתענג במקור התענוג אצל בורא כל עולמים אין סוף ב"ה באמצעות עבודת התורה התפילה והמצווה. כי ע"י לימוד ופיתוח תענוג מדבקות באור ה' – יימשך רצונו ומחשבתו ויהיה כרוך אחר הקדושה ודבוק בה' אהבה בתענוגים.

וכנגד התענוג הפנימי המקורי הרוחני אין התענוגות החיצוניים הדמיוניים הנפולים עומדים ואזי נקל על האדם להיפרד מהם בשמחה כי דבוק הוא בתענוג גדול וגבוה ועמוק יותר. וכאשר מכוון כל הנאה גשמית המותרת להתענג עם הבורא ב"ה ולא בלעדיו – ע"י זה הוא מתקן כל הנאותיו הקודמות ומסיר את כל המחיצות ממנו. ודבריו הידועים כנ"ל: "העבודה היא לקחת התענוג מאכילה ושתיה וכדו' ולהעלות את אותו התענוג לבוה"א ותבדיל".

בעזרת מלך יחיד א"ל חי העולמים

תקון הַרצון וְהַתְעָנוּג

תיקון מידת ה**תְּעָנוּג** והכנסתה לתוך הקדושה הוא כתר כל התיקונים,
אלא שתלוי הוא בתיקון הרצון.

והרי תיקון הרצון יש לו יגיעה רבה בשלושת סוגי העבודה:

עבודת ה**ניסיונות**,

עבודת ה**בירורים**,

ועבודת ה**ייחודים**.

והם כנגד סדר התיקון של ה**כנעה** וה**בדלה** וה**מתקה**.

כן הוא בלשונו הטהורה של מורנו הבעש"ט:

מבשרי
אחזה

בעזרת מלך יחיד א'ל חי העולמים

”תיקון הקצון הוא המפתח להנהגת כל כוחות הנפש,

ובפרט כוחות המחשבה והתענוג.

כי היכן שהאדם מחשב – שם הוא כולו.

כי האדם מחשב מחשבתו היכן שרצונו מצוי והוא רוצה בתענוגו.

ומקום שמצוי רצונו – שם נכנסת ושורה נשמתו להתייחד בתענוג.

מקום שאין רצונו מצוי – אין שם עניין וכוח למחשבתו להיכנס בו ואין שורה שם נשמתו.

כי הקצון הוא אב למחשבתו, והמחשבה היא בת להקצון אשר קדם לה.

דבכל מקום שרצון האדם שם – הוא עצמו עומד שם.

שהרי כל הכוחות – אחר הקצון נמשכים, ואין דבר העומד בפני הקצון.

כי בהיתקן רצונותיו – תיקן מחשבתו ותענוגו.

ששורש הקצון מלמעלה – התענוג והמדינה. וענף הקצון מלמטה – המחשבה.

וכן השתלשלות שאר הכוחות ברגש בדיבור ובמעשה – מכוח הקצון המה נפעלים.

וכיוון שאחר התענוג ירצון רצונותיו – יתן כוחותיו ויכריע לבו **להתענוג על הוי”ה**

ולמצוא התענוג בעבודת ה' יתברך דווקא,

ובזה מתקן כל כוחותיו.

מבשרי
אחזה

כי כאשר יזכה לבחינת **וְהִתְעַנֵּג עַל יְהוָה** וַיִּתֵּן לָהּ מִשְׁאֶלֶת לְבָדָּהּ {תהלים לז ד} – אין רצונו מונח עוד אלא בתענוג זה וגרם תיקון הקצון.

והוא המפתח להנהגת כוחות הנפש אשר מתחת הארת הקצון :

כוחות המחשבה ההרגש הדבור והמעשה מלמטה, והלבשת כוחות המאירים בו מלמעלה : הקצון התענוג והמדמה.
כי על ידי שקונה לו תענוג דקדושה – זוכה נשמתו עם גופו לכרות ברית עולם מחודשת אשר לא תופר עם השם יתברך :
וְהִתְעַנֵּג בְּדֶשֶׁן נִפְשָׁכֶם, הִטּוּ אֲזָנְכֶם וּלְכוּ אֵלַי : שָׁמְעוּ וַיִּתְחַי נִפְשָׁכֶם – וְאֶכְרַתְהָ לָכֶם בְּרִית עוֹלָם, חֲסִדֵי דָוִד הַנֶּאֱמָנִים
{ ישעיה נה ב-ג } . **אֲזַי תִּתְעַנֵּג עַל יְהוָה** – וְהִרְכַּבְתִּיךָ עַל בִּמְתִי אֶרֶץ, וְהֶאֱכַלְתִּיךָ נַחֲלַת יַעֲקֹב אֲבִיךָ, כִּי פִי יְהוָה דִּבֶּר { ישעיה נח יד } . כי בעבור זה – **וְהִתְעַנֵּגְתֶּם מִזֵּיז כְּבוֹדָהּ** { ישעיה סו } , **וְהִתְעַנֵּג עַל יְהוָה** – וַיִּתֵּן לָהּ מִשְׁאֶלֶת לְבָדָּהּ {תהלים לז ד} .
כי כל שתענוגו על יְהוָה – זכה להישתוות הקצון והעונג עמו יתברך, ועל כן לבו טהור וה' נותן לו מִשְׁאֶלֶת לבו.
והוא מפאת ענווה ודבקות : וַעֲנִיִּים יִירָשׁוּ אֶרֶץ – **וְהִתְעַנֵּגוּ עַל רֵב שְׁלוֹם** {תהלים לז יא} ,
כִּי אֲזַי עַל שְׂדֵי־יִי **תִּתְעַנֵּג** – וְתִשָּׂא אֶל אֱלוֹהֶי פָנֶיךָ {איוב בכו} , שזוכה בקרבת אֱלֹהִים חַיִּים וה' עמו תדיר : אם על שְׂדֵי־יִי **יִתְעַנֵּג** – יִקְרָא אֱלוֹהֶי בְּכָל עֵת {איוב כז י} .

כי אז נתמלא חשק ורצון אליו יתברך, ומשליך הכל ומתדבק בו, ומגמת פניו אליו יתברך בתשוקה גדולה.

מבשרי
אחזה

וזהו עניין העונג שבת, שבת – שהוא השבת אל השורש,
שהשורש מאיר על הענפים, והענפים חושקים ומתענגים בו ונכספים אליו, והוא
אחדות הבורא ב"ה.
והמשכיל על לבו יוכל לבוא ולעלות למדרגת אהבה בתענוגים {שיר השירים ז ז-ח} ממש,
חיות עולם הבא יטעום בעולם הזה, ויתעלה למעלה,
שרוצין להעלות אותו לקדושה עליונה.
כך יעלה בתענוג זה בקדושה ויתענג על הבורא ב"ה.
כי היכן שמצוי תענוגו – הוא הסימן היכן נשמתו.

מבשרי
אחזה

בעזרת מלך יחיד א'ל חי העולמים

כי אם עושה רצון המלך בלא תַעֲנוּג – אזי הוא בחינת עֶבֶד המלך.
ואם מתענג בדבקות העליונה במלך העליון – אזי הוא בחינת שֵׁר המלך,
כי השר יושב עם המלך ומתענג עם המלך.
ואם מתענג בדיבוק העליון ונכלל נשמתו באין סוף ברוך הוא וּמִן הַמְּקֻדָּשׁ לֹא יֵצֵא
וְגוֹי כִּי יֵצֵר שֶׁמֶן מִשְׁחַת אֶלְהֵיָו עָלָיו – אזי הוא בחינת בֶּן המלך.
והנה אינו דומה הַתַּעֲנוּג שיש לאדם כשאוכל על שולחן המלך ומתענג בַּתַּעֲנוּגִי
המלכות, למי ששומע סיפורי דברים מסדר הנהגות הַתַּעֲנוּגִי המלך.
כי כל מה שזוכים – זוכים בעבור השתוות הַרְצוֹן הַתַּעֲנוּג וְהַמְדָּמָה עם השם יתברך.
והמקדש הַתַּעֲנוּג – זוכה בכל,
וגם נמחלו לו כל רצונות וַתַּעֲנוּגוֹת הנפולים ונגאל לגמרי מבית ומחוץ.
כי על ידי גאולת הַרְצוֹן הַתַּעֲנוּג וְהַמְדָּמָה – נגאל האדם ונגאל העולם.

מבשרי
אחזה

בעזרת מלך יחיד א'ל חי העולמים

כל כוונת הבורא ברוך הוא היה בבריאת העולם עבור ישראל שיעבדוהו עבודה תמה
בדבקות ותשוקה גדולה להשורש שהוא הבורא ברוך הוא,
ועל ידי זה מולידים תַּעֲנוּג ותשוקה בבורא ברוך הוא,
שהבורא ברוך הוא מתענג מאוד ממעשה ועבודת התחתונים יותר מצבא העליונים
שמכניסים בו יתברך תענוג ושעשוע.
וזהו כל מגמתו ולא לתשלוש חסרוננו ולהנאת עולמו,
כי כל העולם כולו לא נחשב לכלום בכל תַּעֲנוּגיו נגד תַּעֲנוּג שמתענג בו.
ועל כן עלינו להידבק ולהיכלל באור השכינה שבתוך אותיות התורה והתפילה בתַּעֲנוּג,
כי שם זיווג אור הַנְּשָׁמָה עם אור השכינה להיכלל לאור אחד הכולל אור אין סוף עמו
יתברך אֶהְיֶה בַּתַּעֲנוּגִים {שיר השירים ז ז-ח}.
כי על ידי מה יִפִּית וִמָּה נַעֲמֶת אֶהְיֶה בַּתַּעֲנוּגִים – מתקיים בו סיפא דקרא : זאת קוֹמַתְךָ
דְּמַתָּה לְתַמָּר {שם ז ז-ח} וזוכה לקומה שלמה.

מבשרי
אחזה

בעזרת מלך יחיד א'ל חי העולמים

ועיקר עבודת הקודש הוא בתענוג, כדכתיב {תהלים ק ב} : עבדו את יהוה בשמחה – באו לפניו ברגנה.

אך עיקר ההשלמה יהיה למאכל גופיה בהשלמת הרצון,

ובעצם הדבר גם כן נדע כי מחמת רצון האב בטובת בנו – הרי הוא מקבל בנו תענוג רציני.

וזה טעם {ישעיה נח יד} : אז תתענג על יהוה – והרפבתיך על בתי ארץ, והאכלתיך נחלת יעקב אביך. רצונו : שמה

שאתה מתענג יהיה תענוגך על יהוה – כרצון האב בתענוג בנו, והרצון ההוא הוא עצם ודאי בחפץ הנייה.

כי סוד נפש רוח ונשמה {זוה"ק ח"ב קפב ע"א} – לכל אדם כשיעורו, כי לכך נוצר : להשלים מדריגתו במעשה

המצות בחינת נפש,

ובדיבור תפילה וברכה לרוח,

ומחשבה של תורה לנשמה כנודע,

ועל ידיהן יזכה להתענג על יהוה בסוד ע"דן נ"הר ג"ן, כי סופי תיבות נפ"ש רי"ח ונש"מ"ה – הוא ראשי תיבות

ענ"ג.

ואמנם תוך תוכם סוד רעוּתָא דְלָבָא {זוה"ק ח"א ז ע"א} בנקודת פנימיות הלב : וככל שרואין אם חיותו ותענוג שלו

הוא יותר בקדושה – הוא של עליון, כי מצד נשמתו ודאי מתענג מן הקדושה.

והוא עניין חיבור החומר והצורה להתענג שניהם יחדיו, שהוא ענג לשניהם, אז ותהי עליו יד יהוה {מלכים ב ג טו},

אחר שהחומר נתחבר בשמחת הצורה – היא שלימות שאין למעלה ממנו.

מבשרי
אחזה

והוא טעם אשר לְעֵנֵג הַחוּמֵר בַּשָּׁבֶת הוא מצוה,

שעל ידי זה יוכל הצורה לשמוח יותר בדבקות השם יתברך ונעשו הנְשָׁמָה וכלי הגוף כולו לה' יחדיו.

כי כָּל הַמְעַנֵּג אֶת הַשָּׁבֶת – נוֹתֵנִין לוֹ מְשָׁאֲלוֹת לִבּוֹ,

שֶׁנֶּאֱמַר: וְהִתְעַנֵּג עַל יְהוָה – וַיִּתֵּן לָהּ מְשָׁאֲלוֹת לִבָּהּ {תהלים לו ד},

ואין הוא מבקש שום תַּעֲנוּג יותר מִתַּעֲנוּג המצוה עצמה,

ונוֹתֵנִין לוֹ מְשָׁאֲלוֹת לִבּוֹ, רְעוּתָא דְלִבָּא וּתַעֲנוּג הַקְדוּשָׁה,

שעיקר שבת כהלכתו הוא הַתַּעֲנוּג,

שנאמר {ישעיה נח}: וְקִרְאתָ לַשָּׁבֶת עוֹנֵג – הֵיוּ אוֹמְרִים: זֶה עוֹנֵג שָׁבֶת.

ובזה יובן {שבת קיח ע"א}: הַמְעַנֵּג אֶת הַשָּׁבֶת – שֶׁכֵּבֶר נִכְנַס פְּנִימָה אֶל תַּעֲנוּג רוּחָנִי,

לכך נוֹתֵנִין לוֹ נִחְלָה בְּלֹא מִצָּר וּמַעִיק שֶׁהֵם הַשׁוֹמְרִים.

מִבְּשָׂרִי
אֶחָזֶה

ועל כן אמר הקדוש ברוך הוא {ביצה טו ע"ב}: אָמַר לָהֶם {נחמיה ח}: לָכוּ אֲכִלוּ מִשְׁמָנִים וּשְׁתוּ מִמֶּתְקִים וְשַׁלְחוּ מְנוֹת לְאִין נָכוֹן לוֹ – כִּי קָדוֹשׁ הַיּוֹם לְאֲדֹנֵינוּ, וְאַל תַּעֲצֹבוּ – כִּי חֲדָת הַזֵּי"ה הִיא מְעֻזָּכֶם. מֵאִי כִּי חֲדָת הַזֵּי"ה הִיא מְעֻזָּכֶם? אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן מִשּׁוּם רַבִּי אֶלְעָזָר בְּרַבִּי שְׁמַעוֹן: אָמַר לָהֶם הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְיִשְׂרָאֵל: בְּנִי! לָווּ עָלַי, וְקִדְּשׁוּ קִדְּשֵׁת הַיּוֹם, וְהֶאֱמִינוּ בִּי – וְאַנִּי פּוֹרֵעַ, ע"כ, שִׁיחִיהָ הַלּוּוּאָה לַעֲנֹג הַגּוֹף בְּשִׁבִּיל הַנְּשָׁמָה, כִּי הַנְּשָׁמָה חֵלֶק אֱלֹהִים מִמָּעַל וְנִחְלַת שַׁד"י מִמַּרְמִים {משלי לא ב}, שֶׁהַנְּשָׁמָה תִּקְדֹּשׁ אֶת עֲצָמָהּ בַּקְדוּשֵׁת הַיּוֹם.

וְהֶאֱמִינוּ בִּי: כִּי נֹדַע שֶׁהָאֱמִנָּה הוּא דְּבָקוּת הַנְּשָׁמָה בַּהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְאִזּוּ רִשּׁוֹת לַלּוּוֹת לַעֲנֹג הַגּוֹף כְּדִי לִקְדֹּשׁ הַנְּשָׁמָה וּלְהֵאֱמִין וּלְדַבֵּק בְּשֵׁמוֹ יִתְבָּרֵךְ, אִזּוּ וְאַנִּי פּוֹרֵעַ. כִּי כָל הַמִּתְעַנֵּג מִקְדוּשָׁה וּרְחוּמֵי עַל ה' יִתְבָּרֵךְ שְׁמוֹ – תִּיקֶן הַכֹּל, כִּי לֹא יֻכַּל לְהִפָּרֵד מִהַתְעַנֵּג עַל ה', וְלֹא יִרְצָה בַּתְּעֲנוּג נִפּוֹל וְאֶהְיֶה נִפּוֹלֹת כָּלֵל. כִּי כֹחוֹת הַתְּעֲנוּג וְהַמְדָּמָה מֵאִירִין מֵעַל רְצוֹנוֹ מִלְּמַעְלָה וּמִתְלַבְּשִׁין בּוֹ. כִּי הֶרְצוֹן הוּא הַחַיּוּת וְהַרִיחַ הָעֲלִיוֹנָה הַשּׁוֹרָה בֵּין יְחִידָה לְנְשָׁמָה, וְהוּא מְרִיץ בְּמִרוּצָתוֹ כָּל הַכֹּחוֹת מִמַּעְלָה לְמַטָּה וּמִמַּטָּה לְמַעְלָה רְצוּא וְשׁוֹב, וְהוּא הַבְּרִיחַ הַתִּיכּוֹן לְכָל כֹּחוֹתָיו.

מִבְּשָׂרִי
אֶחָזֶה

בעזרת מלך יחיד א'ל חי העולמים

לכן תהיה העבודה :

להכניע הרצונות החיצוניים התחתונים **הַכְנָעָה** ברורה,

ולהבדיל את הכוחות הפנימיים העליונים מכל הזדהות עמם ומכל יניקה והשפעה מהם **בַּהֲבָדְלָה** חזקה וגמורה,

ואז ניתן לפדות להעלות להמתיק ולתקן אותם רצונות הנפולים ולהמתיקם בשורשם העליון **הַמְתִּיקָה** גדולה, כי שם הם מתוקים ולא מרים.

אלא שאין המתקה בלא **הַכְנָעָה** ו**הַבְּדָלָה** כפי שאין תיקון בלא בירור ופדיון הרצונות הנפולים.

כי ממקום שמצוי רצונו של האדם – שם נכנסת ושורה נשמתו וכל כוחותיה לטובה,

ומקום בו אחוז תענוג נשמתו רוחו ונפשו וגופו בקדושת ה' – היא קביעות הקדושה סלה.

ומכאן שהשמחה אינה הרגש אלא עיקרון אלוקי ועבודת ה' ממש והסימן על מצב נשמתו של כל עובד ה'.

וע"כ לא יגרע ולא ינוח ניסיון הרצון והתענוג והשמחה מבני ישראל כל ימיהם".

מבשרי
אחזה

בעזרת מלך יחיד א'ל חי העולמים

הַבֵּר יֵאֵוֹת וְהַתַּעֲנוּג

מלמדנו מורנו הבעל שם טוב כי עיקר הבריאיות תלויה
ביחסו של האדם לנושא התענוג וההנאה,
באופן שבו הוא מקדש את התענוג ומכניסו לקדושה,
ובמיוחד ביחסו של האדם אל גופו ואל נשמתו,
ובקשר שבין נשמתו וגופו.

מבשרי
אחזה

בעזרת מלך יחיד א'ל חי העולמים

ואלה הנקודות שעל כל יהודי לברר על מנת להיות בריא לפני בוראו יתברך:

- א- יחסו אל התענוג וההנאה בכלל.
- ב- האם קידש את כח התענוג שבו.
- ג- היכן מצוי תענוגו.
- ד- יחסו לגוף.
- ה- יחסו לנשמה.
- ו- יחס הנשמה לגופו.
- ז- יחס הגוף לנשמתו.

האם הגוף הוא בגדר אויב המגביל ומצמצם את הנשמה בתוכו? האם הגוף הוא חטא? מטרד? שותף?

תולה מורנו הבעש"ט זיע"א את הבריאות הגופנית והנפשית ב**יחס** והקשר שבין השניים שהרי כשם שהנשמה משפיעה על הגוף - גם הגוף משפיע על הנשמה. וכפי לשון תורתו {ספר מעין החסידות אוצר גוטמן-רומניא ס' כו}:
"גוף חלש – נשמה חלשה, חור קטן בגוף – חור גדול בנשמה".

מבשרי
אחזה

בעזרת מלך יחיד א'ל חי העולמים

וכן מבאר בספרו צוואות מריב"ש טוב {שער עב} :

"פֶּאֶשֶׁר גּוּפוֹ חוֹלָה – גַּם הַנְּשָׁמָה נִחְלָשֶׁת, וְאֵינּוּ יָכֹל לְהִתְפַּלֵּל כְּרְאוּי,

אֶף עַל פִּי שֶׁהוּא נָקִי מַעֲבֵרוֹת.

לָכֵן, צָרִיךְ הָאָדָם לְשָׁמֵר בְּרִיאוֹת גּוּפוֹ מְאֹד עַל כְּרַחוּ".

מכאן שעיקר הבריאות מצוי ביחס הגוף לנשמה, וביחס הנשמה לגוף, ובקשר ובשיתוף הפעולה שביניהם.

חוסר תיאום ונתק בין הגוף לנשמה יוצר חלל ופער ביניהם.

חלל זה הוא שורש המחלה.

מחלות יכולות להופיע ח"ו כאשר זרימת הרצף בין אור הנשמה וכוחות הנפש בתוך הגוף לקוי רח"ל.

מצב זה הוא בדור"כ תוצאה של חוסר התאמה וסכסוך בין הנשמה לגוף, בין אורות לכלים, בין המטרות ולאמצעים, בין התוכן למסגרת, בין הפנימיות לחיצוניות.

וכן הוא בכל תחומי החיים ובכלל עבודת ה'.

מבשרי
אחזה

לעתים חוסר תיאום מוביל למצבים הקרובים לניתוק רח"ל.

נתק בין הנשמה לגוף, ובין ב' קומות בכוחות הנפש, ובין ב' קומות שונות בתוך הגוף, וכן בין ב' אברים - גורם נזק בבריאות הגוף והנפש:

"מחיצה והפסק בינו לבין בוראו" נגרמת ע"י אכזבה וכעס כי אז נחלשת האמונה וקרוב ליאוש ח"ו, וכל כוחותיו מתדלדלים רח"ל.

"מחיצה והפסק בינו לבין נשמתו" נגרמת כאשר אין תיאום ורצף בין ה' הקומות השונות שבבניין מערכות גופו לבין ה' הארות הנשמה המקבילות רח"ל:

מבשרי
אחזה

בעזרת מלך יחיד א"ל חי העולמים

כאשר הגוף אינו מחובר לנפשו – הפגיעה היא
במחזור הדם רח"ל.

כאשר הגוף אינו מחובר לרוחו – הפגיעה היא
במערכת הנשימה רח"ל.

כאשר הגוף אינו מחובר לנשמתו – הפגיעה היא
בקומת הפריה ורביה והקשר הזוגי.

כאשר הגוף אינו מחובר לחיותו ורצונו – הפגיעה היא
בחוסן הגוף וגורמת תשישות וחוסר חיוניות וכבדות
גדולה רח"ל.

כאשר הגוף אינו מחובר ליחידה שבנפש – הפגיעה
היא בכוחות התענוג ומואס בגופו רח"ל.

וע"י התקשרות וחיבור מחדש הן בנפש והן בגוף ניתן לחבר
הכל מחדש להבורא ב"ה ולתקן אדם ועולם.

מבשרי
אחזה